

Η αισθητική της φωτογραφίας – ο φωτισμός

Δαμιανός Μωραΐτης

Η παρουσίαση δημιουργήθηκε για τις ανάγκες των σεμιναρίων της Ομάδας Φωτογραφίας της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Λεβαδείας.

I do not lend books to friends.
I do not want to look my books, - or my friends

E. W.

Δεν δανείζω βιβλία σε φίλους.

Δεν θέλω να ψάχνω τα βιβλία μου - ή τους
φίλους μου

** Σε καρτέλα κολλημένη στο τζάμι της βιβλιοθήκης του . . . Edward Henry Weston 1886 –1958

Φωτισμός.

Δύο παράγοντες παίζουν σημαντικό ρόλο στη καθιέρωση αξιών και των αντιθέσεων των.

- Ο ένας παράγοντας είναι η φυσική φωτεινότητα του ίδιου του αντικειμένου.

Παραδείγματα : Το χιόνι είναι άσπρο και είναι πολύ φωτεινό, το μπετόν και η ασφαλτος είναι γκρι και είναι μια μεσαία αξία και τέλος το κάρβουνο είναι μαύρο και είναι μια πολύ χαμηλή αξία.

- Ο άλλος παράγοντας είναι η ιδιότητα και η κατεύθυνση του φωτός.

Όταν ένα «σκηνικό» είναι φωτισμένο δυνατά και ομοιόμορφα όπως από τον ήλιο (χωρίς σύννεφα) ιδιαίτερα το μεσημέρι, οι φυσικές αξίες των αντικειμένων και των επιφανειών φαίνονται καθαρά. Αλλά όταν το περισσότερο φως έρχεται από μία κατεύθυνση και είναι ιδιαίτερα συγκεντρωμένο όπως από ένα παράθυρο ή από ένα προβολέα, βλέπουμε νέες περιοχές αξιών, τις σκιασμένες και τις τονισμένες περιοχές των αντικειμένων.

Επισημάνσεις:

- Τα σκοτεινά σχήματα που δημιουργούνται από τις σκιές μπορούν να παίξουν εξίσου σημαντικό ρόλο στη σχεδίαση και την ισορροπία της σύνθεσής σας, όπως και τα ίδια τα σχήματα των αντικειμένων.

Προφανώς, όσο φωτεινότερη η επιφάνεια πάνω στην οποία πέφτουν οι σκιές, τόσο σημαντικότερες φαίνονται οι σκιές, λόγω του μεγαλύτερου κοντράστ αξιών που δημιουργείται.

Επισημάνσεις (συνέχεια):

- Πρέπει να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί όταν εξετάζετε περιοχές σκίασης. Συνήθως βγαίνουν πιο σκούρες στις φωτογραφίες σας, απ' ότι φαίνεται στο μάτι όταν κοιτάτε το σκηνικό, πράγμα που σημαίνει ότι θα είναι πιο έντονες στην φωτογραφία και θα τραβάνε περισσότερο την προσοχή του θεατή της φωτογραφίας σας. Και μάλιστα, όταν πέφτουν σε μια επιφάνεια υψηλής φωτεινής αξίας μπορεί να δημιουργήσουν το μεγαλύτερο κοντράστ στη φωτογραφία.

Να ένας σίγουρος τρόπος να τραβήξετε την προσοχή του θεατή των εικόνων σας.

- Όταν τραβάτε μια φωτογραφία, έχετε διάφορους τρόπους ελέγχου πάνω σ' όλα αυτά τα «εφέ» φωτισμού και σκίασης σε σχέση με την αξία. Μπορείτε να αλλάξετε τη θέση της κάμερας έτσι ώστε να κοιτάζετε το θέμα απ' τη γωνία απ' την οποία λαμβάνει το καλύτερο φωτισμό. Όταν στήνετε τα φώτα ή χρησιμοποιείτε φλας μπορείτε να έχετε έλεγχο της κατεύθυνσης απ' την οποία προέρχεται ο φωτισμός.

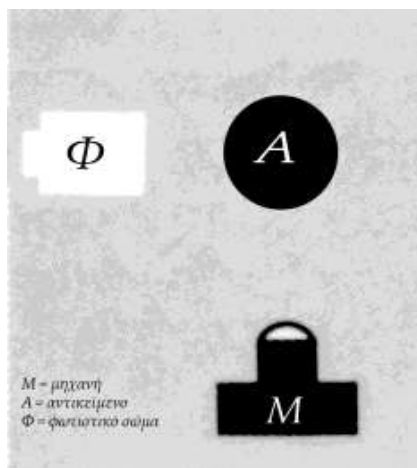
Μπορείτε επίσης να προσθέσετε περισσότερο φως στη σκοτεινή πλευρά των αντικειμένων για να απαλύνετε τις σκιές.

Υπάρχουν τρεις βασικοί τρόποι φωτισμού: ο μπροστινός, ο πλάγιος και ο οπίσθιος. Καθένας έχει την επιρροή του στις αξίες.

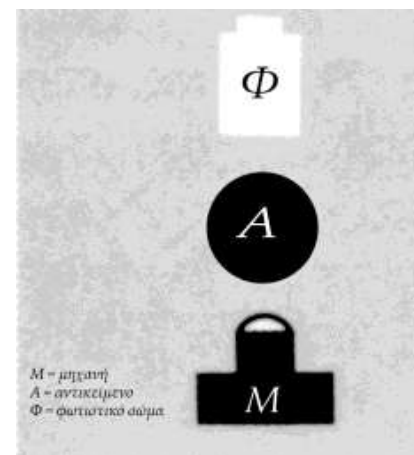
Μπροστινός φωτισμός

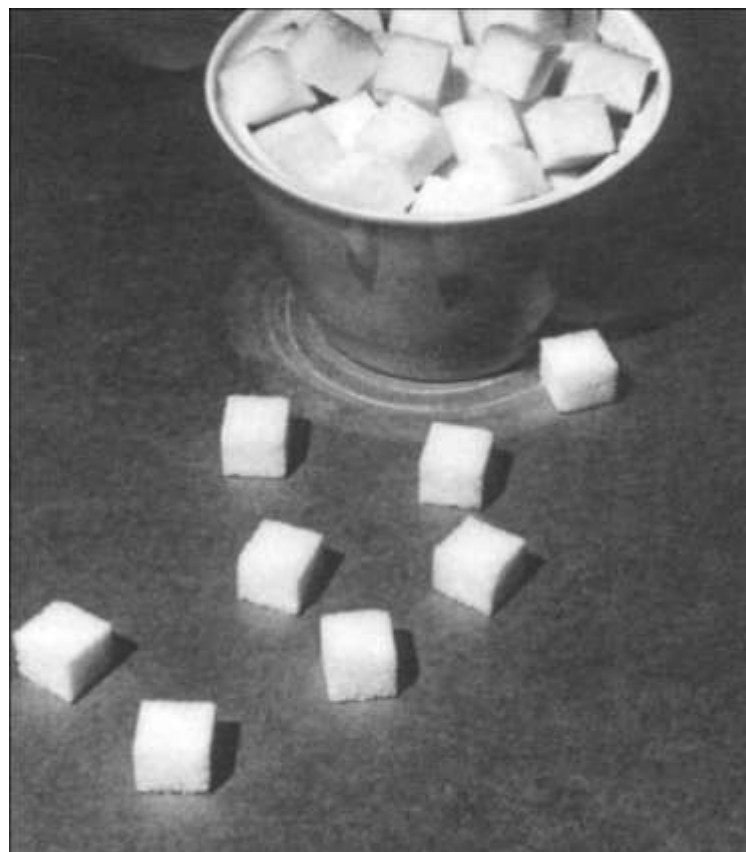
Πλάγιος φωτισμός.

Οπίσθιος φωτισμός.

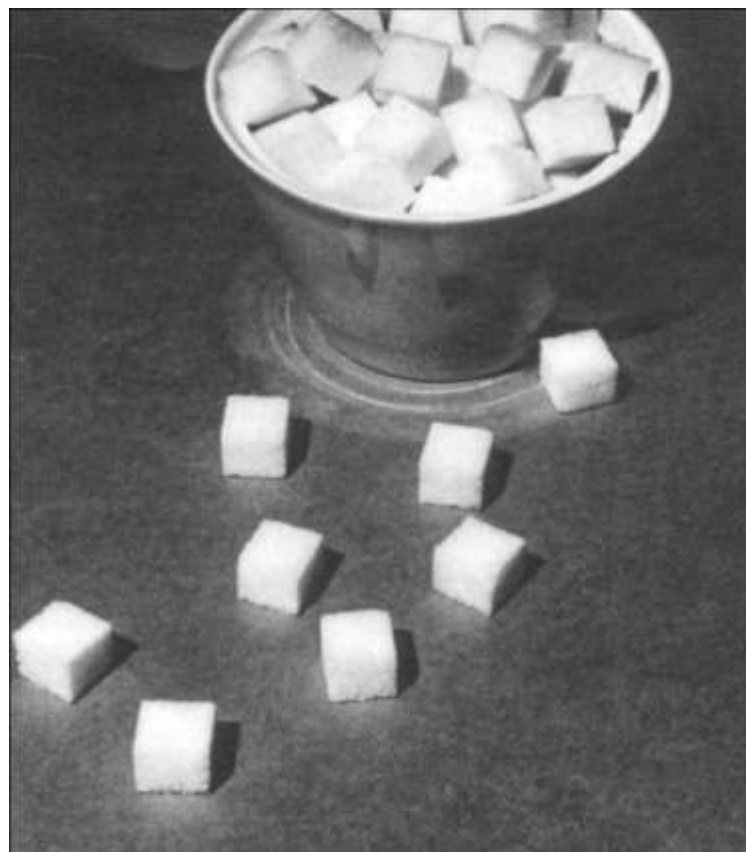
Μπροστινός φωτισμός

Ο μπροστινός φωτισμός προέρχεται από μια φωτιστική πηγή που βρίσκεται πίσω απ' τη κάμερα (όπως για παράδειγμα όταν ο ήλιος είναι πίσω απ' τον ώμο σας), ή σε κοντινή ως προς τη κάμερα θέση (όπως όταν έχετε μια μονάδα φλας πάνω στη μηχανή σας).

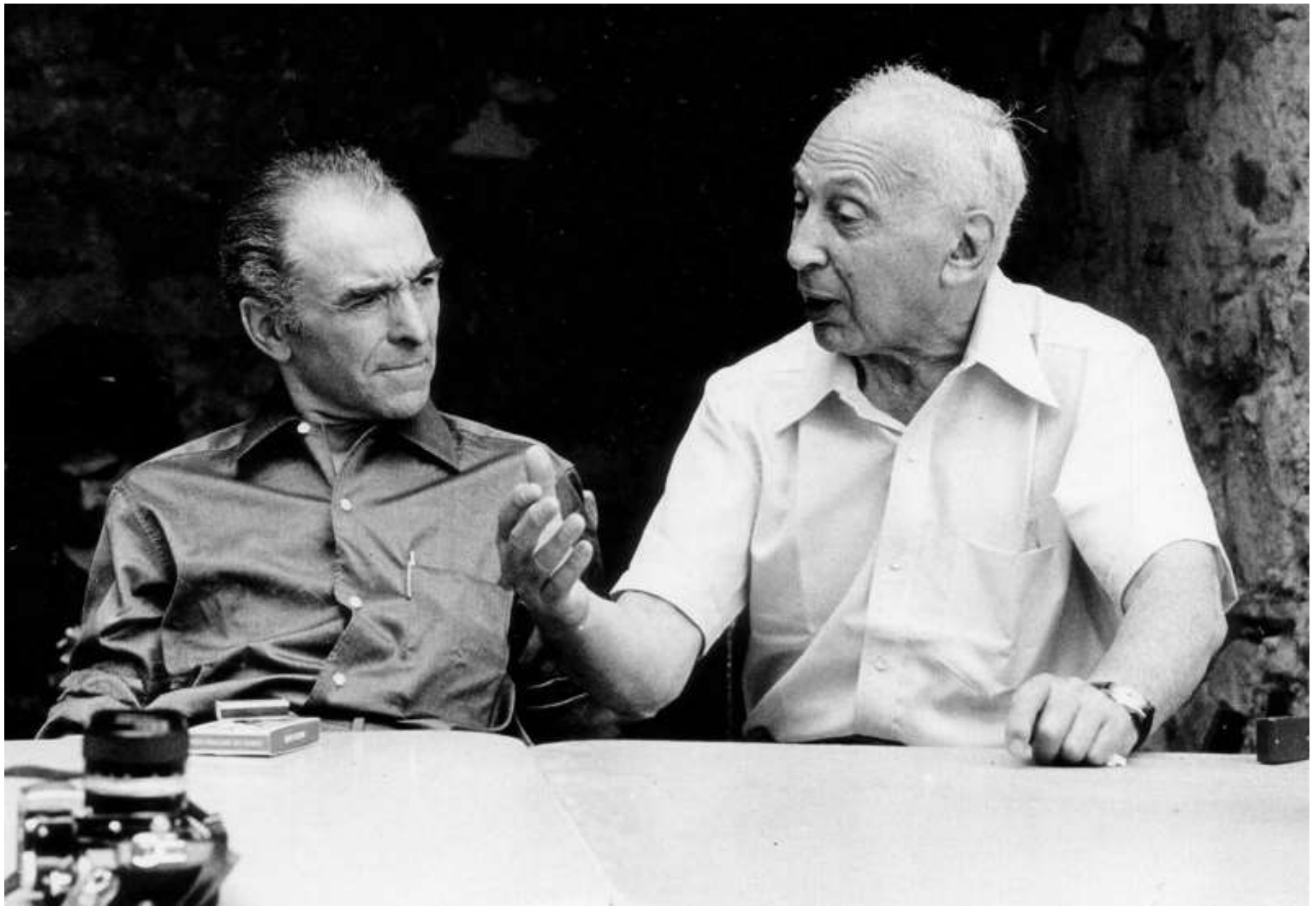
Οι φυσικές αξίες των αντικειμένων φτάνουν στο φακό από αντανάκλαση πάνω στα αντικείμενα και οι σκιές πέφτουν πίσω απ' τα αντικείμενα. Παρατηρήστε πόσο μικρό κοντράστ υπάρχει μεταξύ της πάνω και της μπροστινής επιφάνειας των κύβων ζάχαρης. Αν δεν υπήρχαν οι μικρές περιοχές σκίασης, οι κύβοι θα φαίνονταν το ίδιο επίπεδοι με κομμένα κομματάκια χαρτιού.

Μπροστινός φωτισμός

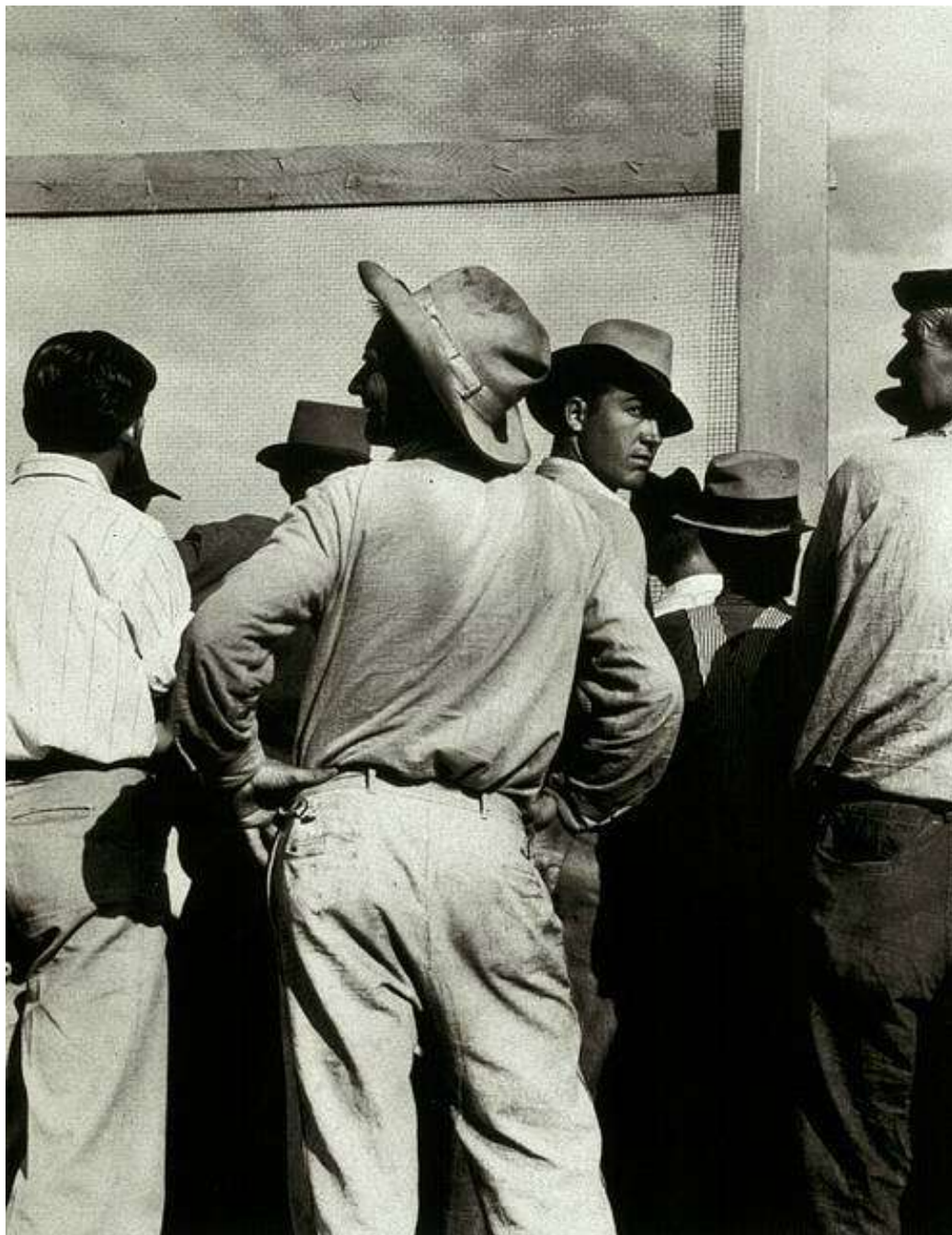
Αυτός ο φωτισμός δίνει τη μεγαλύτερη και πλέον ομοιόμορφη φωτεινότητα στο μέρος του θέματος που αντικρίζει η κάμερά σας και αναδεικνύει τις φυσικές αξίες του.

Ένα διαφορετικό εφέ επιτυγχάνεται με τις επιφάνειες πάνω στις οποίες βρίσκονται τα αντικείμενα, όπως το πεζοδρόμιο ή το πάνω μέρος ενός τραπεζιού. Οι αξίες των οριζόντιων επιφανειών γίνονται πιο φωτεινές όταν ο φωτισμός έρχεται πίσω απ' το αντικείμενο, γιατί περισσότερο φως αντανακλάται απ' την επιφάνεια προς το φακό.

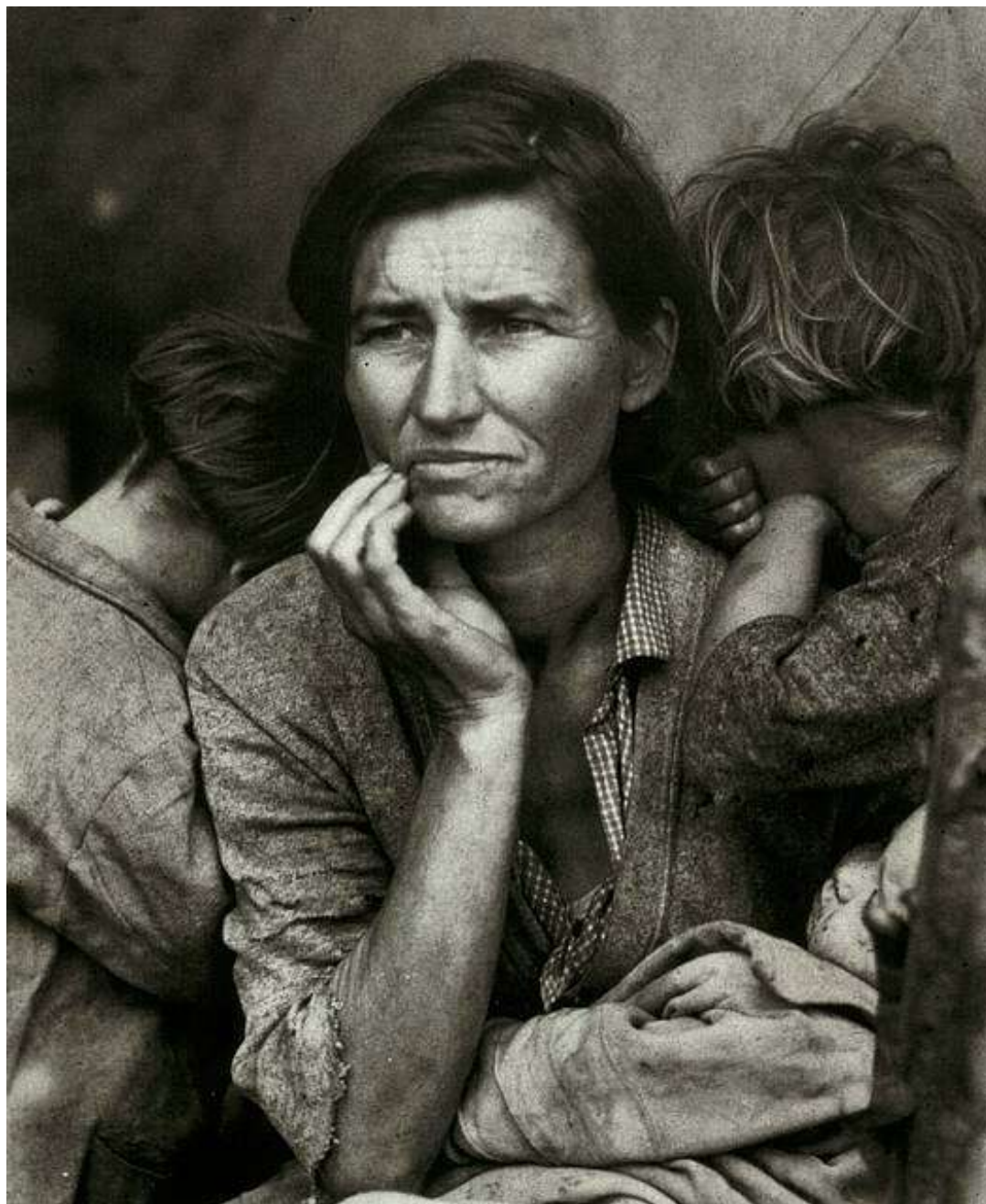
Robert Doisneau - Andre Kertesz

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Dorothea Lang

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Dorothea Lang

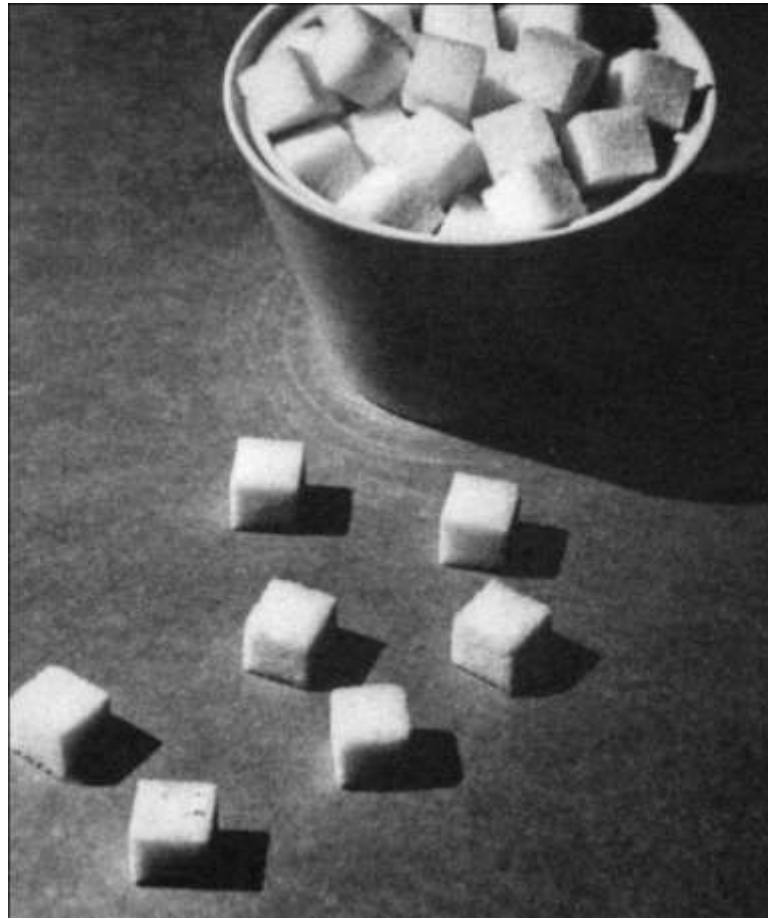
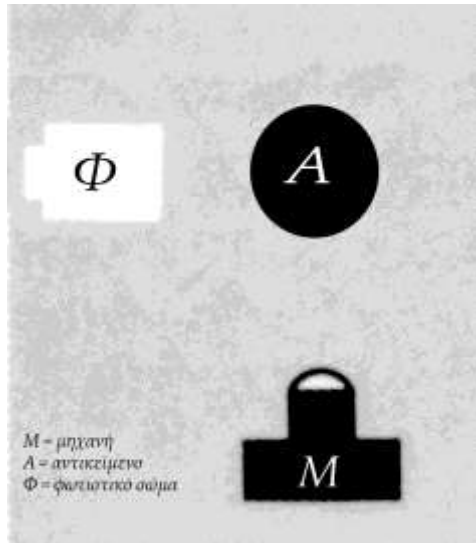
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Andre Kertesz

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Πλάγιος φωτισμός

Αν κινήσετε το φως προς μία πλευρά, η μηχανή σας θα καταγράφει όλο και μεγαλύτερη περιοχή σκίασης. Δείτε πως αλλάζουν οι αξίες όταν το φως πέφτει απ' τη μια πλευρά. Μόνο οι πάνω επιφάνειες των κύβων είναι λευκές τώρα. Οι πλάγιες επιφάνειες προς τη κάμερα είναι πολύ πιο σκούρες. Η αξία στο μπολ έχει επίσης σκουρίνει. Η αλλαγή στη κατεύθυνση του φωτός έχει κάνει τις σκιές μεγαλύτερες. Αυτές οι σκιές και το εμφανές κοντράστ μεταξύ των άνω και των πλάγιων επιφανειών δίνει μια πολύ πιο συμπαγή εμφάνιση στους κύβους. Η κυβική φόρμα της ζάχαρης στο μπολ έχει επίσης τονιστεί περισσότερο.

Βούλα Παπαϊωάννου

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Henri Cartier Bresson

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Henri Cartier Bresson

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

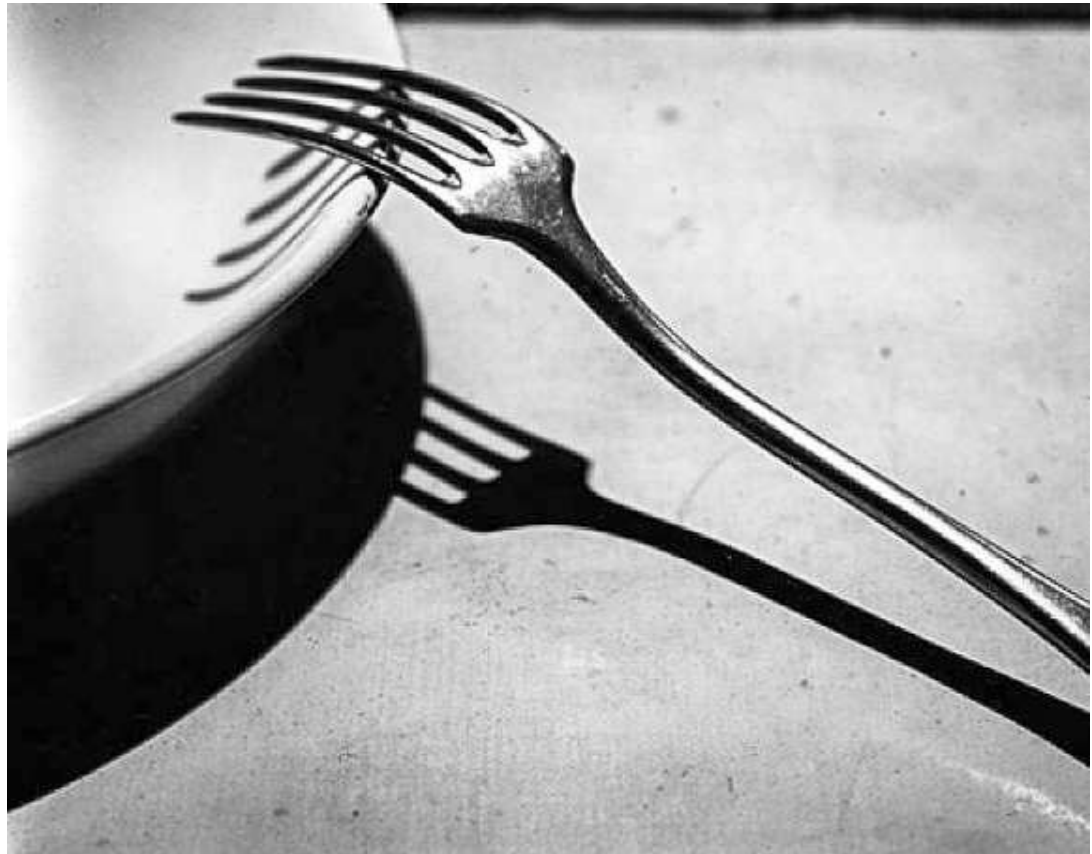
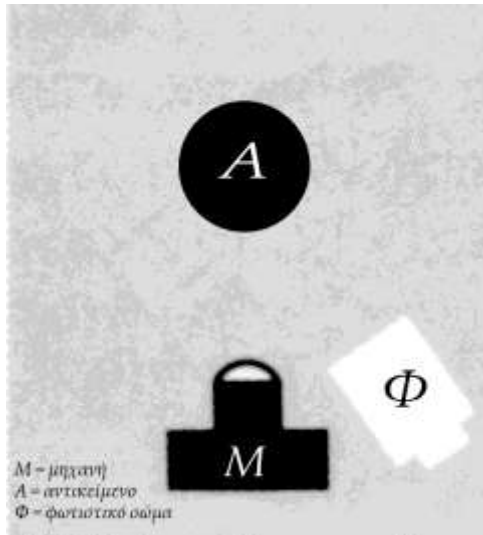

Henri Cartier Bresson

18 - Quai des Tuileries, Paris, 1955

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Μπροστινός και πλάγιος φωτισμός.

Andre Kertesz

Παρατηρήστε ότι τώρα οι αξίες έχουν τέτοια σχέση ώστε να δημιουργείται η ψευδαίσθηση του τρισδιάστατου με εντελώς φυσικό τρόπο και ταυτόχρονα η φωτογραφία να γίνεται αλληγορική και υπερβατική αφήνοντας πολλά υπονοούμενα, δηλαδή ουσιαστικά αφαιρετική, όπως όλες οι φωτογραφίες του Andre Kertesz. Όμοια και στις επόμενες φωτογραφίες:

Flor Garduno

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Andre Kertesz

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

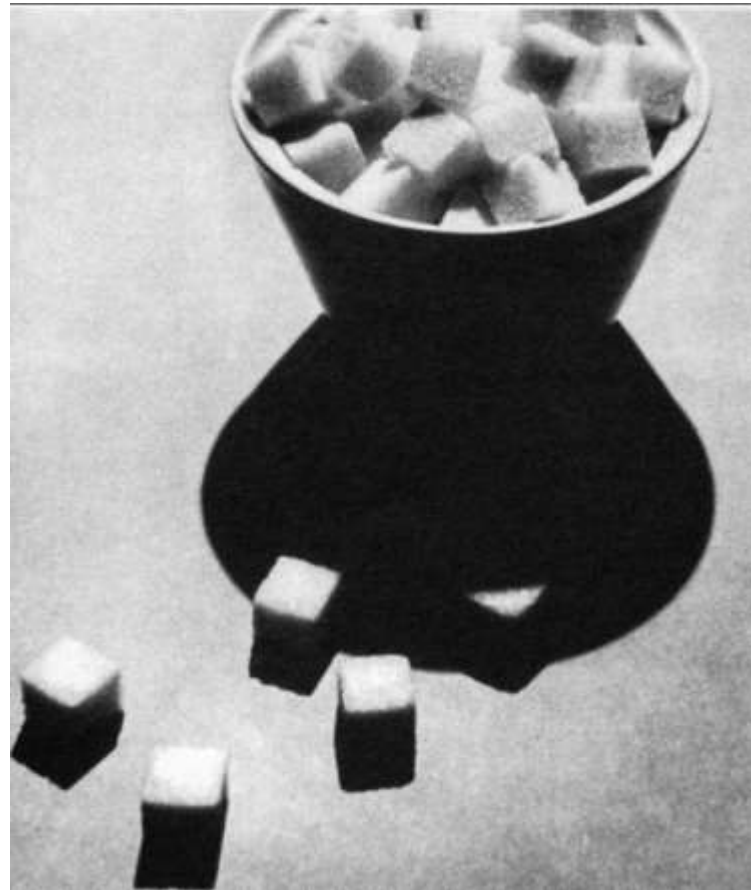
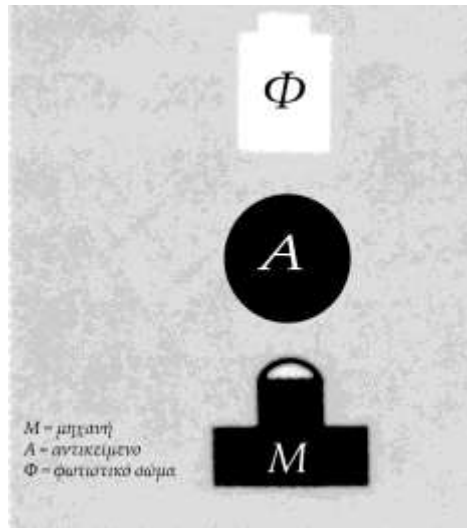

Βούλα Παπαϊωάννου

Βούλα Παπαϊωάννου

Οπίσθιος φωτισμός.

Με τον πίσω φωτισμό, όταν το φως έρχεται απ' ευθείας πίσω απ' το θέμα, το ίδιο το θέμα θα καλυφθεί εντελώς ή σχεδόν εντελώς από σκιά. Η εικόνα έχει μία διαφορετική εμφάνιση όταν το φως έρχεται από πίσω. Οι μπροστινές επιφάνειες έχουν τώρα όλες την ίδια αξία το μαύρο. Δείτε πως η αξία της επιφάνειας του τραπέζιού έχει φωτιστεί. Αυτό συμβαίνει γιατί το φως που πέφτει, αντανακλάται κατευθείαν μέσα στη κάμερα. Οι αξίες έχουν αλλάξει τόσο πολύ, που το συνθετικό αποτέλεσμα αυτής της φωτογραφίας είναι πολύ διαφορετικό απ' τις προηγούμενες. Το κοντράστ ανάμεσα στη σκιά του μπολ με τη ζάχαρη και τη επιφάνεια του τραπέζιού είναι πολύ έντονο.

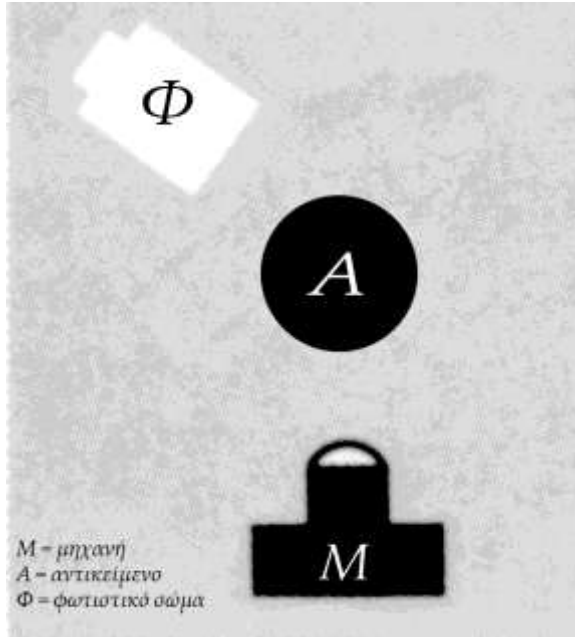
Andre Kertesz

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Andre Kertesz

Οπίσθιος και πλάγιος φωτισμός.

Andre Kertesz

Παρατηρήστε ότι πάλι οι αξίες έχουν τέτοια σχέση ώστε να δημιουργείται η ψευδαίσθηση του τρισδιάστατου με εντελώς φυσικό τρόπο, όπως και στον μπροστινό και πλάγιο φωτισμό, ενώ αυξάνεται και η «δραματικότητα».

Ο οπίσθιος και πλάγιος φωτισμός, και ο μπροστινός και πλάγιος φωτισμός είναι οι πιο ενδιαφέροντες.

Flor Garduno

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Andre Kertesz

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Andre Kertesz

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Η παρουσίαση δημιουργήθηκε για τις ανάγκες των σεμιναρίων της Ομάδας Φωτογραφίας της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Λεβαδείας.